

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Складні та неоднозначні трансформаційні процеси, що відбуваються в економіці України, знаходять відображення і в соціально-економічному розвитку регіонів. У цей непростий період одним із перспективних напрямків може стати прискорений розвиток готельної індустрії як такої, що має відповідне природно-ресурсне, певне інфраструктурне, трудове ресурсне, організаційно-інформаційне забезпечення у ряді регіонів. Світова практика свідчить, що раціональне використання природно-рекреаційних ресурсів у багатьох країнах приносить їм великі прибутки. Проте ці можливості як в Україні в цілому, так і в окремих регіонах використовуються недостатньо. Особливо помітним це виявилось в останні роки.

Так, частка підприємств готельного господарства Одеського регіону в загальній їх кількості по Україні за останні роки постійно зменшується. Також відбувається зменшення частки кількості міст, що припадає на одне готельне підприємство (табл.1).

Таблиця 1

Питома вага Одеського регіону в Україні за основними показниками діяльності підприємств готельного господарства у 2004-2010 р.р., %

Показник	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Кількість готельних підприємств	6,2	6,4	6,0	5,6	5,1	4,8	4,7
Місткість готельних підприємств	6,4	6,3	6,1	6,0	5,9	5,6	5,3
Доходи від експлуатації готельних підприємств	7,3	6,8	6,9	6,6	5,4	6,8	6,2
Доходи від основного виду діяльності	7,3	6,8	6,8	6,4	5,1	6,3	5,7

Кількість обслугованих приїжджих на готельних підприємствах Одеського регіону за останні роки зменшилась, за рахунок розширення альтернативних видів туризму та відпочинку в інших регіонах України та країнах світу. Все це призвело до постійного зменшення частки доходів від експлуатації готельних підприємств та частки доходів від основного виду діяльності.

Темпи зростання доходів та витрат підприємств готельного господарства Одеської області характеризує рис. 1. При дослідженні темпів зростання даних показників рівень 2002 р. було взято за 100%.

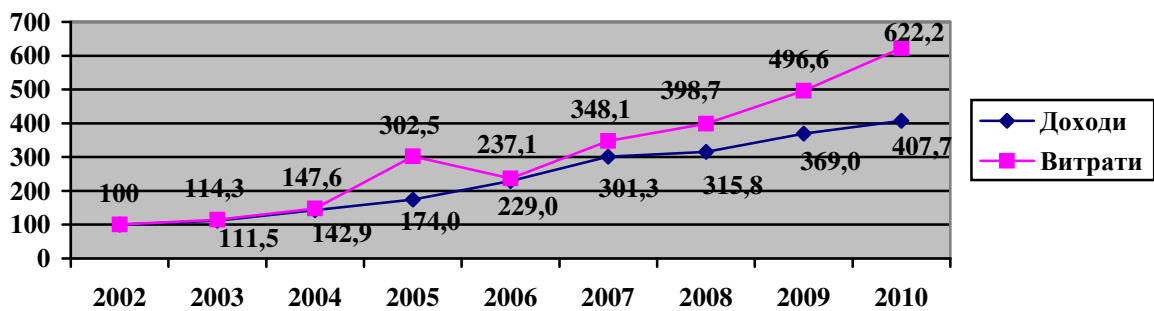

Рис. 1. Темпи зростання доходів і витрат підприємств готельного господарства Одеської області за 2002 – 2010 р.р.

Як показують дані дослідження, за аналізований період на підприємствах готельного господарства Одеської області темпи зростання витрат постійно перевищують темпи зростання доходів, а це в свою чергу свідчить про неефективну роботу даної галузі, а крім того призвело до її збитковості.

Крім того, слід зазначити, що станом на 01.01.2009 року на підприємствах готельного господарства працювало 1905 службовців, середня заробітна плата одного працівника складала 1267 грн., станом на 01.01.2010 року на підприємствах готельного господарства працювало 1913 працівників і їх середньомісячна заробітна становила 1390 грн., а станом на 01.01.2011 року на підприємствах готельного господарства працювало вже 1778 працівників і середньомісячна заробітна плата одного працівника становила 1988,3 грн.

Також, під час дослідження було встановлено, що готельне господарство набуває розвитку в основному в обласному центрі та містах обласного значення, де відкриваються і переобладнуються основні фонди підприємств та рівень яких відповідає найвищим вимогам і стандартам. Слід відмітити, що

більша кількість відвідувачів зупинялась у готелях м.Одеса та основна частина доходів також одержана ними, але існують можливості доведення якості до міжнародних стандартів та удосконалення туристичних технологій, впровадження нових видів і форм обслуговування, що дозволить у більш повному обсязі задовольнити потреби клієнтів.

Все вищенаведене свідчить про необхідність покращення ефективного функціонування готельного господарства України в цілому та зокрема Одеської області, при цьому особливої ваги набувають питання вдосконалення методологічного та методичного забезпечення управління діяльністю підприємств готельного господарства. На нашу думку, методичною основою формування системи показників ефективності господарської діяльності можуть слугувати державні методики оцінки фінансового стану, аналізу кредитоспроможності та типових груп показників фінансового стану підприємств, таких як рентабельність та прибутковість, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість та оборотність (ділова активність).

Крім того слід зазначити, що заслуговує на увагу думка Фоміна Я. О., щодо методики оцінки фінансового стану на основі нормативних значень фінансових коефіцієнтів, який вважає, що фінансовий стан у цілому виступає багатовимірною характеристикою внутріфірмових процесів та результатів діяльності у грошовій формі, при чому банкрутство (неспроможність) є показником фінансового стану підприємства, який свідчить не лише про втрату платоспроможності, але й про незадовільні результати роботи всіх організаційних блоків підприємства в цілому [1, с.33-34]. До найпростіших методів оцінки фінансового стану він відносить так звану експрес-діагностику стану, тобто формальну оцінку наближення стану підприємства до банкрутства на основі систематичного обчислення відповідних коефіцієнтів і даних балансу.

Аналіз фінансового стану методами експрес-діагностики часто свідчить, що одні показники перевищують нормативні значення, а значення інших є меншими нормативних, що діагностує при цьому кризові явища. Ситуація, при

якій всі показники свідчили б про банкрутство – небажана, оскільки фінансове оздоровлення такого підприємства є неможливим [2, с.86].

Але також слід відзначити, що серед найбільш суттєвих недоліків традиційного аналізу, який домінує сьогодні у вітчизняній практиці можна виділити такі:

- ▶ неврахування галузевих особливостей об'єкту аналізу;
- ▶ недостатнє теоретичне та емпіричне обґрунтування критичних точок (чи інтервалів) для окремих фінансових індикаторів, як наслідок, довільність фіксування нормативних значень фінансових показників;
- ▶ суб'єктивність формування вибірки показників, які підлягають аналізу та не врахування критерію мультиколінеарності;
- ▶ неврахування (або суб'єктивність врахування) факту різної вагомості впливу окремих показників на загальні результати аналізу;

Крім того, оскільки різні групи показників відображають окремі процеси, на нашу думку, доцільніше використовувати комплексні багатofакторні моделі оцінки фінансового стану підприємства.

Отже, для покращення ефективного функціонування підприємств готельного господарства України та зокрема Одеської області особливої ваги набувають питання вдосконалення методологічного та методичного забезпечення управління діяльністю підприємств готельного господарства. Насамперед, розробки відповідного інструментарію та методичних підходів проведення аналізу ефективності діяльності готельного господарства.

Список використаних джерел

1. Фомин Я. А. Диагностика кризисного состояния предприятия / Я. А. Фомин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 349 с. – ISBN 5-238-00458-3.
2. Білошкурський М. В. Деякі особливості діагностики кризового стану підприємства / М. В. Білошкурський // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 3(45). – С. 85-89.